

Mollusca contagiosa – moluska

Co jsou moluska?

Moluska jsou drobné bradavičky infekčního původu, které postihují převážně děti a které jsou způsobeny virem molusek. Virus proniká do kůže a zde se množí.

Jak dochází k nákaze?

K přenosu dochází přímým kontaktem kůže nemocného a zdravého dítěte, infikovanými předměty (např. ručníkem, oblečením), nejčastěji vodou v bazénech. Děti si onemocní samy roznášejí škrábáním. U dospělých se virus přenáší většinou pohlavním stykem.

Jaká je inkubační doba?

Moluska se po nákaze neobjevují ihned, ale inkubační doba (doba od nákazy do objevení se molusek) je většinou kolem 3 měsíců; může být kratší (2 týdny), bývá i delší (až 6 měsíců).

Jak moluska vypadají a kde je na kůži najdeme?

Moluska mohou být kdekoli na kůži, s výjimkou dlaní a plosek. Nejčastěji je nacházíme tam, kde je kůže tenká, v místech tření oděvem nebo vlhké zapáčky (obličej, krk, podpaží, hýždě, oblast genitálu). Zpočátku vypadají jako drobné pupínky barvy kůže, pomalu se zvětšují do pupínků velikosti špendlíkové hlavičky až zrnka hrachu. Větší bradavičky mají centrální vkleslinu, ze které se při zatlačení uvolňuje bělavá hutná sýrovitá hmota (tato obsahuje velké množství virů a je silně infekční). Moluska mohou být jednotlivá nebo se shlukují do různě velkých skupinek, mohou být různého počtu – od jednotlivých až po desítky molusek.

Jaké obtíže moluska dětem způsobují?

Někdy jsou bezpříznaková, ale dosti často svědí. Škrábáním si děti moluska dále roznášejí a zanášejí si do kůže i bakteriální infekci. Moluska se často zanítí, hnisají anebo se mění v bolestivé hrboly. Při delším trvání reaguje okolní kůže ekzémem. Nejhorší průběh je u dětí s atopickým ekzémem. Jejich kůže je k infekci náchylnější, moluska se rychle šíří, bývají mnohočetná a komplikace bývají častější. Navíc zhoršují průběh ekzému, a tím zvyšují svědění.

Mohou se moluska samovolně zhojit?

Pokud se jedná o zdravé dítě, bez ekzému či bez poruchy imunity, mohou se samovolně zhojit. Samovolné hojení trvá velmi dlouho, často i jeden rok. Při neléčení molusek hrozí riziko komplikací – další infekce, vznik nebo zhoršení ekzému. Moluska se mohou zhojit jizvami. Navíc se tato virová infekce může přenášet dále na jiné děti v rodině i v kolektivu.

Jak se moluska léčí?

Léčba spočívá v odstranění molusek. Toto je možné provést mechanicky – lékař odstraní moluska povrchním seškrábnutím kyretou nebo pomocí pinzety. Je to metoda nejrychlejší, nepříjemná pro nutnou spolupráci rodičů a dítěte a slabé krvácení. Bolesti lze předejít použitím znecitlivujícího krému. Použití tekutého dusíku je bolestivé, nevhodné pro mnohočetná moluska. Nevýhodou je tvorba puchýřů, občas vznikají jizvičky. Odstranění laserem je účinné, ale bolestivé. Jednotlivá moluska se také dají vypíchnout jehlou a poté zakapat jodovou tinkturou.

Po odstranění molusek seškrábnutím jsou eroze přelepeny sterilním krytím, které je možno po několika hodinách odstranit. Dítě je možné denně sprchovat, vhodné je použít antiseptické mýdlo a již nepřelepovat. Ke zhojení dojde po týdnu, jizvy se netvoří. I po odstranění se však mohou moluska objevovat znovu, zvláště pokud jich bylo velké množství. Proceduru opakujeme, dokud se moluska nepřestanou tvořit. To může trvat i několik týdnů či měsíců, obzvláště u dětí s atopickým ekzémem nebo imunodefektem.

Moluska se dají odstranit i chemicky. Přípravky jsou volně prodejné, rodiče je mohou aplikovat sami doma, ale raději vždy až po dohodě s lékařem. Dobré zkušenosti jsou s hydroxidem draselným v 10% koncentraci (přípravky Infectodell, Molusk, Molutrex). Aplikuje se přesně podle návodu přímo na moluska, dokud se nezanítí. Obvykle 1krát denně, pokud lékař neurčí jinak. Po zanícení (po několika dnech až týdnech) zasychají a odpadnou. Nevýhodou je určité pálení při aplikaci. Přípravky nelze použít pro kojence a malá batolata, do oblasti očí, na genitál a při mnohočetných moluskách. Přípravky se dávají pouze na moluska, vzhledem k riziku poleptání nesmí zasáhnout okolní kůži. Rodiče by se vždy měli řídit příloženým návodem.

Objevují se i „lidové“ rady – např. použití cibule či česneku. Vzhledem k možnému poleptání kůže a podkoží toto nedoporučujeme. Existují i homeopatické přípravky, neobsahují žádnou prokazatelně účinnou složku, z medicínského hlediska jsou neopodstatněné.

Je nutné dítě izolovat?

Izolace nutná není, ale je vhodné zabránit přenosu na další děti. Samozřejmostí je vlastní ručník a oblečení, dítě by se nemělo koupat se sourozencem ani chodit do bazénu. Sprchovat by se mělo až po zdravém sourozenci.

Proč léčit, když se mohou moluska samovolně zhojit?

Léčbou zabráníme šíření na další partie těla, zabráníme přenosu na další osoby, odstraníme svědění. V neposlední řadě je léčba prevencí dalších komplikací a hojení jizvami.

Dá se moluskům předcházet?

Individuální prevence neexistuje. Spočívá v sociálním chování rodičů dětí s moluskou, včasné léčbě, v důsledném dodržování zásad, které zabrání šíření infekce na ostatní děti. Při léčbě molusky je potřeba trpělivosti; nová moluska je nutné vždy co nejdříve odstraňovat.

Edukační projekt České dermatovenerologické společnosti ČSL JEP © MUDr. Stanislava Polášková, 2017

Materiál je chráněn autorskými právy a je určen členům ČDS ČLS JEP pro edukační účely v ordinacích. Není povoleno ho mimo tyto účely dále reprodukovat či jakkoliv rozšiřovat, včetně jeho částí. Pro jakékoliv jiné využití je třeba souhlasu autora a redakce Čs. Dermatologie.

EDIČNÍ PLÁN Česko-slovenská dermatologie, 94. ročník, rok 2019

Číslo 3: Lékové reakce 1. část

Číslo 5: Pruritus

Číslo 4: Lékové reakce 2. část

Číslo 6: Psoriasis

EDIČNÍ PLÁN Česko-slovenská dermatologie, 95. ročník, rok 2020

Číslo 1: Vaskulitidy

EAU THERMALE
Avène
zklidnění z přírody

XeraCalm A.D

Emolient PLUS*
Úleva pro suchou kůži
se sklonem k atopickému
ekzému a svědění.

INOVACE
I-MODULIA®

LABORATOIRES DERMATOLOGIQUES
Avène
PARIS

Evropské dermatologické fórum – Guidelines 2018 pro léčbu atopického ekzému / Eur Acad Dermatol Venereol. 2018; 33(5): 438

Emolient PLUS
PRO PÉČI O ATOPICKÝ EKZÉM

DOPORUČENO NOVÝMI GUIDELINES 2018**
Evropského dermatologického fóra

VĚDECKÁ A MEDICÍNSKÁ EXPERTIZA

✓ 1. BIOTECHNOLOGICKÁ AKTIVNÍ LÁTKA
EXTRAHOVANÁ Z TERMÁLNÍ VODY AVÈNE

I-modulia®
přímý účinek na

PRURITUS¹

ZÁNĚT¹

IMUNITU¹

OBNOVUJE ROVNOVAHU
KOŽNÍHO MIKROBIOMU²

INOVOVANÁ STERILNÍ PUMPA

GARANTOVANÁ BEZPEČNOST

**SNADNÁ A PRAKTICKÁ
APLIKACE**

NOVÉ EKONOMICKÉ BALENÍ 400 ml

* Emolient plus: Topický přípravek složený z přírodních a účinných látek pečujících o léze atopického ekzému. Skupina přípravků definována v nových Guidelines 2018, Evropské dermatologické fórum – Guidelines pro léčbu atopického ekzému (atopické dermatitidy).

** Pro léčbu atopického ekzému.

1. Vydání koordinované Bernardem Cribierem. Atopic dermatitis. Annales de dermatologie et vénéréologie – Číslo 144, Příloha 1, leden 2017.

2. Bianchi P, Theunis J, Casas C, et al. Účinky nové emolienční péče na rovnováhu kožní mikroflóry a bariérové funkce u dětí se střední formou atopické dermatitidy. Pediatric dermatology 2016; 33(2): 165–71.